

פחד דוד

יו"ל ע"י מוסדות "אורות חיים ומשה" ישראל

בנשיאות בנש"ק מורנו ורבנו הגה"צ רבי **דוד חנניה פינטו** שליט"א

בן הצדיק המלוכ"ן רבי **מושה אהרן פינטו** זצ"ל ונכד הצדיק הקדוש המלוכ"ן רבי **חיים פינטו** זיע"א

שיחה שבועית לפרשת השבוע מאת מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

משכיל לדוד

מותר האדם מן הבהמה

אולם אם היה נברא האדם הראשון כבר מתחילה יחד עם בת זוגתו, לעולם לא היה נותן ליבו להבין כי יש הבדל בינו לבין הבהמה, כי כשם שלבהמה יש בת זוג, כך גם לו יש בת זוג וחלילה הנהגותיו ואורח חייו היו כבהמה. אבל כשחיפש בין הבהמות היכן היא בת זוגתו המתאימה לו ולא מצא - אז הבין שגדול ערכו ושונה הוא מן הבהמה בתכלית השינוי ולכן בא וביקש מהקב"ה את בת זוגתו האמיתית.

וזה שאמר הכתוב (בראשית ב' כ') "ויקרא האדם שמות לכל הבהמה ולעוף השמים ולכל חית השדה ולאדם לא מצא עזר כנגדו", כותב רש"י "כשהביאן הביאן לפניו כל מין ומין זכר ונקבה. אמר לכולם יש בן זוג ולי אין בן זוג, מיד 'ויפל ה' אלהים תרדמה". האדם הראשון הבין על ידי התבוננות כי בין הבהמות לא ימצא בעבורו בת זוג כי אין לו שום שייכות אליהם לכן ביקש בת זוג לעצמו, ומכאן הבין את גדלותו, כי נשמתו חצובה מחלק א-לוה ממעל.

עוד אפשר להסביר שבראו הקב"ה מתחילה יחידי ללא בת זוגתו, כדי שהוא עצמו יתפלל לבורא עולם שיוכחו למצא זיווגו. ורק לאחר תחינה ותפלה ובקשה יזכה לה ועל ידי כך יבין עד כמה גדול ועצום הוא כוחה של תפילה. לכן הביא לפניו את כל החיות והבהמות זכר ונקבה ואז נתעורר לשאול לפניו את כל החיות והבהמות זכר ונקבה וזאת בן השאלו היכן היא בת זוגתו - הרי היא אינה נמצאת בן הבהמות, וכשבא לידי הכרה שחסרה לו בת זוגתו ביקש מהקב"ה והתפלל תפילה אמיתי וכונה, ורק אז נבראה חוה בעבורו.

פעמים רבות חפץ הקב"ה לתת לאדם את מבוקשו, ובכל זאת ישועתו מתאחרת ומתמהמהת מלבוא מפני שלא הרבה בתפילה ובתחנונים ולא התפלל על כך. לעיתים אדם מחפש את זיווגו ומשתדל לעשות כל מיני סגולות למיניהן, אולם שוכח הוא את הדבר החשוב ביותר לטובת העניין והוא - התפילה. ממש כפשוטו לעמוד לפני הקב"ה ולבקש ממנו שיעזרהו למצוא את מבוקשו.

הכרתי אדם אחד אשר תמיד בא לבקש ברכה כדי לזכות לזיווגו, ורק לאחר עשרים שנה מצא את מבוקשו. ומי היא אותה האבידה אשר חיפש במשך כל אותם שנים? שכנתו הגרה בקומה העליונה באותו הבניין שהוא גר... שאלתי אותו האם מלבד הברכות שביקש מן הרבנים שיעתירו בעדו - אף הוא העתיר והתפלל בעצמו? וענה לי בשלילה. אמרתי לו שאילו היה מתאמץ בתפילה ומבקש מהקב"ה שיעזרהו, בוודאי שהקב"ה היה מאיר את עיניו עוד הרבה שנים קודם לכן. ועל כן הוא כבר בעל בעמיו ובה"ש לו בנים, ואף יכול היה להיות סבא בגיל שכזה ולראות בני בנים, אלא התאחרה ישועתו מלהגיע מפני שלא התפלל על מבוקשו.

וכך לגבי אדם הראשון, ביקש הקב"ה שיבין ויכיר במעלת התפילה לכן בראו יחידי. וכשהעביר לפניו כל הבהמות חש בחסרונו מדוע לו אין בת זוג, ופתח פיו בתפילה ובקשה עד שזכה ל"עזר כנגדו".

"וייצר ה' א-להים את האדם עפר מן האדמה ויפח באפיו נשמת חיים". (בראשית ב. ז.)

הגמרא אומרת (ברכות סא.) דו פרצופין ברא הקב"ה באדם הראשון שנאמר (תהילים קל"ט ה') "אחור וקדם צרתני". כותב רש"י "שני פרצופים בראו תחילה אחד מלפניו ואחד מאחוריו וצולחו לשניים ועשה מן האחד חוה". דהיינו שבתחילה חוה לא הייתה כברייה בפני עצמה היא הייתה מאחורי גבו של אדם הראשון ורק אחר כך נעשתה ברייה בפני עצמה.

וצריך להתבונן מדוע לא ברא הקב"ה כבר מתחילה את האדם ואת אשתו בנפרד כדרך שברא את הבהמות וחיות זכר ונקבה? ועוד יש להבין מדוע נסתר הדבר מבינתו של האדם לדעת כי חוה נמצאת דבוקה מאחורי גבו, ורק לאחר שהפיל עליו הקב"ה תרדמה - הפריד ביניהם והביא לו את חוה?

אלא מכאן ילמד כל אדם את גודל האמונה התמימה אשר הייתה באדם הראשון. אמונה גמורה ושלמה בבורא העולם, ולא הייתה דרכו להסתקרן ולשאול, לחקור ולברר במכוסה ממנו ובמה שאינו נתון לשליטתו. אומנם טבעו של אדם לחקור לשאול ולדרוש, אך האדם הראשון ידע כי "במופלא ממך אל תדרוש" לכן לא נטה לבו להתבונן ולבדוק מה מסתתר מאחורי גבו, וכך לא הכיר וידע כי חוה דבוקה לו בגבו. הוא נהג בתום ויושר עם ה' יתברך ושחמ והסתפק במה שנתן לו בוראו, וכמאמר הפסוק (דברים י"ח י"ג) "תמים תהיה עם ה' א-להיך" וכך צריך האדם לחנך את עצמו לחיות באמונה תמימה וביושר מבלי לבקש חשבונות רבים ולבחון מה מאחור ומה מלפנים.

ובתחילה ברא הקב"ה את האדם יחידי כדי שידע להכיר ולהבדיל בינו לבין הבהמה, וכך יכבד ויעריך וישמר את הנשמה הטהורה השוכנת בתוכו שהיא חלק א-לוה ממעל. כי כידוע העביר הקב"ה לפני אדם הראשון את כל החיות והבהמות זכר ונקבה, כדי שבחכמתו המרובה יקרא להם שמות כמו שנאמר (בראשית ב' ט') "ויצר ה' א-להים מן האדמה כל חית השדה ואת כל עוף השמים ויבא אל האדם לראות מה יקרא לו".

והנה מתבונן האדם הראשון בבהמות ובחיות ורואה כי לכל אחד יש בן זוג, והחל לבדוק שמא מכל אלו אחת מהן תהא בת זוגתו. אולם נוכח לראות כי אין אף קצה דמיון בינו לבין הבהמה, ואין לו שום שייכות וקשר אליהם. הוא נוצר עם שכל והגיון ונשמה טהורה בתוכו וצלם אלוקים על פניו, ואילו הבהמה אין בה כל מעלה שהיא. ומכאן נתעורר להבין כי הוא גבוה בדרגתו משאר הבהמות ולכן ביקש לעצמו אשה כדמותו וכצלמו שגם היא תהא עם נשמת ה' באפה וצלם אלוקים על פניה. ומעצם התבוננות זו בא אדם הראשון לכלל מסקנה כי הוא בחירי האנושות ובחיר הבריאה ועליו להיות משרת נאמן לאל עליון ולשמור מצוותיו ולקיימם.

ירושלים תל אביב חיפה באר שבע

הדלקת נרות 17:18 | 17:32 | 17:24 | 17:35

מוצאי שבת 18:29 | 18:31 | 18:29 | 18:31

רבינו תם 19:09 | 19:11 | 19:09 | 19:11

שבת מברכין

המודל ליל שני בשעה 3, 24 דקות ו-5 חלקים

הילולא דצדיקיא

כז - רבי יצחק הזקן
מבעלי התוספות

כח - רבי אברהם אביכזר

כט - שמעון הצדיק
משיירי כנסת הגדולה

ל - רבי יצחק מאיר הזנפרץ
מח"ס 'אור יקר'

א - רבי מנחם מנדל
בעל 'צמח צדק'

ב - רבי יוסף בוסקילה
רבה של בית שמש

ג - מרן רבי עובדיה יוסף
נשיא מועצת חכמי התורה

המעוניין לקבל את העלון בדוא"ל
ישלח הודעה: p@hpinto.org.il

במסילה נעלה

שביבי אמונה ובטחון מפקנסו של מו"ר
הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

דברי חכמים

פרפראות לפרשה

משולחנם של חכמי התורה

להפשיל שרוולים בערב שבת

"לא טוב היות האדם לבדו אעשה לו עזר
כנגדו". (ב. יח)

כל מידותיו של הקדוש ברוך הוא - מדה כנגד
מדה, וכדרך שמתנהג האדם עם בוראו - כך בדיוק
אשתו מתנהגת עמו.

ולכך רמזו חז"ל באומרם: זכה - עזר, לא זכה -
כנגדו, ומורדת בו כפי שהוא מורד בקונו. ולכך
כל בן תורה שאין אשתו נשמעת לו, ידע כי סיבת
התנהגותו כלפי שמים הוא הגורם, ואין ראוי
להתרעם על אשתו כי הוא שהפסיד עצמו.

וזה הסוד, מעיר הגאון רבי אברהם אזולאי זצ"ל
בספרו 'חסד לאברהם', שייך רק בצדיקים, אך
הרשעים לא שייכים לכלל הזה, כי דרך הטבע
שהם עריצים ומתייראים והכל נשמעים להם.

עם זאת עלינו לזכור שבכדי לזכות ולהגיע למדרגת
'עזר', על האדם מוטלת חובה קדושה להיות גם
הוא לעזר לאשתו ולסייע לה בכל צרכי הבית, בכל
דבר שהאשה זקוקה לעזרה עליו להיות שותף
נאמן. ובמיוחד הדברים אמורים בהכנות לשבת
קודש שעל כתפי האשה מוטלת מלאכה של ממש
בנוסף לטיפול השוטף בבית ובילדים.

המעשה הבא מובא בספר 'מריבצי תורה ומוסר':
אדם אחד התלונן בפני רבי אייזיק שר, כי בכל ערב
שבת נופלת קטטה בתוך ביתו, הוא מציגו משלים
את כל ההכנות לשבת בשעה מוקדמת, אולם
אשתו עוסקת במלאכה תמיד עד הרגע האחרון.

- ואיך מתכוונן אתה לקבלת שבת - שאל אותו רבי
אייזיק.

- ברוך השם - השיב האיש, כבר מחצות היום
יושב אנכי מעוטר בגלימא של שבת קורא בפרשת
השבוע מתקדש ומכין עצמי לקראת שבת מלכתא.
- אם כן - קרא לעברו רבי אייזיק, עצתי אמונה
שתפשוט עוד לשעה קלה את הגלימה, תקום
לעזר עזרה של ממש לרעייתך בעבודה המעשית,
וכשתבוא השעה הנכונה
תוכיחנה בניחותא וידעת
כי שלום אהלך...

מתוך יראת שמים - מעשה זה השפיע על הפנימיות
שלהם והם זכו בהמשך לשוב בתשובה שלימה. אך
היהודים שהניחו את הכיפה על ראשם רק כדי לכבד
את בקשתי ועשו זאת מתוך תנועת ביטול - לא זכו
להתחזק כלל.

קיום מצוות התורה חייב להיעשות במלוא
הרצינות וכובד הראש מתוך הכנעה וביטול
כלפי הקב"ה. רק באופן זה מעשינו יחדרו
ללבבות ויביאו לעלייה ולהתקדמות בעבודת ה'.

שני כיסויים

מנהג חשוב היה לכ"ק אבא זיע"א לכסות את ראשו
בשני כיסויים, לתוספת יראת שמים. בדרך כלל אבא
היה מניח על ראשו שתי כיפות גדולות, אך לעיתים
היה אבא מכסה את ראשו בכיפה אחת ועליה היה
מניח מגבת.

בהיותו ילד, כאשר הייתי רואה את אבא כשהמגבת
מונחת על ראשו - מראהו היה גורם לי לצחוק
ולגיחוך, באותם ימים לא השכלתי להבין את כוונתו
הטהורה שעמדה מאחורי מעשה זה.

באחת הפעמים כאשר הבחנתי בכך שאלתי את אבא
זיע"א: "אבא, מדוע אתה נוהג כך? הלא באפשרותך
להניח על ראשך שתי כיפות. מדוע אתה מניח דווקא
את המגבת על ראשך?"

"המגבת מכבידה על ראשי וגורמת לי לחוסר נוחות",
השיב לי אבא בחכמתו הגדולה, והמשיך - "כאשר
אני חש את תחושת חוסר הנוחות בעקבות המגבת
המכבידה, אני נזכר בבורא העולם שמנהיג את
הבירה, וכך אני מתחזק ביראת שמים ובעבודת ה'
שלי בכל עת ובכל שעה".

זו הייתה תשובתו של אבא.

במעשהו לימד אותי אבא זיע"א שהכיפה המונחת על
ראשו - לא מונחת שם רק מכיון שכך נצטוונו לנהוג,
אלא כל מטרתה היא לעורר אותנו ליראת שמים. ואם
המגבת גורמת לו לתוספת יראת שמים - אין דבר
שימנע ממנו להניח אותה על ראשו.

דבר ה' אינו הרצאה של חולין

באחת הפעמים בהן שהיתי בארצות הברית,
מסרתי שיעור תורה בפני יהודים הרחוקים מאד
מדרך התורה. יהודים אלו לא קיימו מצוות, לא
הקפידו בכיסוי הראש, ולא הקדישו מזמנם כלל
ללימוד התורה הקדושה. אולם לדאבון הלב,
למרות היותם רחוקים מאד מהקב"ה ומתורתו
- אנשים אלו עסקו בלימוד תורת הקבלה.

יהודי שאינו שומר תורה ומצוות ובכל אופן
מתעסק בתורת הנסתר, גורם בכך לנזק בל
ישוער לו, לסובבים אותו ולכל עם ישראל.
כיון שהוא מפעיל במעשיו ובלימודו את כוחות
הטומאה והקליפה.

כיון שידעתי שיהודים אלו דבקים בלימוד תורת
הקבלה, וקשה להשפיע עליהם שיחדלו מדרכם
הרעה, נשאתי תפילתי לבורא העולם וביקשתי
שיעזור לי לפלס דרך ללבם וישים בפי את
המילים הנכונות לומר במעמד זה.

כשנכנסתי למקום השיעור הבחנתי שהמאזינים
רובם ככולם יושבים בגילוי ראש, ועל כן פתחתי
את דבריי בגודל מצות כיסוי הראש ובחשיבותה.
הסברתי למשתתפים שמצוה זו בכוחה להקנות
לאדם יראת שמים טהורה וכך אמרתי להם:

"הנה טרחתם ובאתם הנה כדי לשמוע את
דבר ה' ולא הגעתם לכאן רק כדי לשמוע סתם
הרצאה בענייני חולין. אך לצורך שמיעת דבר ה'
יש לכסות את הראש בכיפה, כיון שדברי התורה
חודרים למוח וללב רק כאשר ישנו כיסוי על
הראש והראש אינו מגולה".

דבריי השפיעו על רבים מהמשתתפים והם
מיהרו לכסות את ראשם בכיפה.

חלקם הניחו את הכיפה מתוך התעוררות ליראת
שמים ומתוך הכנעה וביטול כלפי הקב"ה,
וחלקם הניחו את הכיפה כי כך ביקשתי.

היהודים שקיבלו על עצמם את כיסוי הראש

במרה מפטירין

הפטרת השבוע:

"כה אמר הא-ל ה' ברא השמים ונוטיהם". (ישעיה מב)

הקשר לפרשה: נבואת ישעיה מזכירה את בריאת השמים והארץ
וכל אשר בה, כפי שמתואר בהרחבה בפרשת בראשית.

נצור לשונך

מי יוכל עלי?

תולה ארץ על בלימה

אמרו חז"ל (ערכין טו): אמר ר' יוחנן משום רבי יוסי בן זמרא:

כל המספר לשון הרע כאלו כפר בעקר, שנאמר (תהילים יב. ה): "אשר אמרו ללשנו נגביר שפתינו אתנו, מי אדון לנו". והכונה, דדרך מי
שהוא חץ שחוט לשונו, להשתבח לפני אנשים תמיד ולומר: כאשר אני אפתח רק את שפתי עליו, אכלה אותו בלשוני, ויהיה למרמס לפני
הכל, ומי יוכל להתגבר נגד לשוני ואפלו אם בפעם הזו לא אכלנו בשלמות, הלא שפתינו אתנו, ואוכל להבאיש את ריחו בעיני הבריות, עד
שיהיה לבז בעיני הכל. ואינו חושב כלל שיש עליון על כל, שעניו משוטטות בכל הארץ.

מן האוצר

ממשנתו של מו"ר הגה"צ
רבי דוד חנניה פינטו שליט"א

כיצד חטאה חוה

**"ותרא האשה כי טוב העץ למאכל וכי תאווה הוא לעינים
ונחמד העץ להשכיל ותקח מפריו ותאכל ותתן גם
לאישה עמה ויאכל".** (בראשית ג. ו)

חז"ל אומרים [סנהדרין כט.]. שהנחש התווכח עם חוה מדוע אינה אוכלת ואמרה לו שהקב"ה אמר להם לא לאכול, והוסיפה ואמרה שגם לנגוע אסור, כמו שחז"ל הוסיפו באיסור נידה שאסור להושיט דבר מיד ליד [עי' כתובות סא. בתוס'], וההוספה הזו קלקלה, - והנחש פיתה אותה ואמר לה שהקב"ה ידע שאם תאכלו תהיו כמוותו ולכן הקב"ה לא רוצה שתאכלו, והדבר תמוה עד מאוד שהרי חוה הייתה יצירת כפיו של הקב"ה וצדיקה עד למאוד וזכתה להיקבר עם האדם ואם כן כיצד היא השתכנעה מדברי הנחש וכיצד חשבה שהיא תהיה כא-להים.

והביאור בזה כך, חז"ל אומרים [שבת קיט.]: "שכל המתפלל בערב שבת ואומר ויכולו מעלה עליו הכתוב כאילו נעשה שותף להקב"ה במעשה בראשית", והדבר תמוה וכי מה בין שמירת שבת לשותפות במעשה בראשית, ונראה לבאר בזה שאדם השומר שבת מהווה סימן שהוא מאמין שהקב"ה ברא את העולם ונח ביום השביעי ולכן האדם נח כמו הקב"ה, וזה מה שהקב"ה אומר אם אתה נח ביום השבת משמע שאתה מאמין בו, ולכן אתה שותף למעשי כיון שגם המצוות בוראות עולמות והאדם על ידי מצוותיו בורא עולמות והוא כהקב"ה.

ובזה יבוארו דברי הנחש לחוה, הנחש אמר לחוה על ידי שתאכלי תדעי להבדיל בין טוב לרע ותעשי רק את הטוב, ועל ידי זה תבראי עולמות ותהי כהקב"ה, והוא אמר לה שהקב"ה לא רוצה שתאכלו כיון שהוא עני ומסתפק בעולמות שברא, אך הנחש שכנע אותה שכדאי לה להוסיף ולברוא עולמות אם היא מבחינה מטוב לרע, ועל ידי דברים אלו היא התפתתה לאכול.

ולמדים אנו מעניין זה שאסור לאדם להוסיף חומרות שהקב"ה לא ציוה, שהרי רק על ידי ההוספה שאסור לנגוע הוא גרם לה לאכול, ויש בזה עניין עמוק שהיות והיא החזיקה שקר בידה היא נתפסה יותר לשקר כיון שמי שתפוס בעבירה נגרר בכך ליותר.

מספרים על מרן הסטיפלר זיע"א שכשהיה הולך לקנות אתרוג היה קונה בכל מקום שנכנס אליו ואחר כך בחר את הטוב שביניהם, ושאלו אותו מדוע, והוא ביאר שלא רוצה שאנשים יחשבו שאין מה לקנות באותה חנות, ואם כן רואים אנו כמה אסור שהחומרות יגררו את האדם לעבירה, ולכן אף על פי שמרן הסטיפלר זיע"א החמיר וחיפש אתרוג טוב, הוא לא רצה להפסיד בזה לאחרים ולכן קנה מכל החנויות.

וכן מוצאים אנו אצל שאול המלך ע"ה [שמואל א', טו] שהוא החמיר וריחם על עמלק ולא הרג את הצאן וכו' ובגלל זה ירד ממלכותו, שאול אמר שהביא את הצאן לקורבנות לה', ושמואל אמר לו שאין הקב"ה חפץ בקורבנות אלו.

וכך עם חוה היא רצתה להוסיף ולברוא עולמות על ידי שתאכל מעץ הדעת ותבחין בין טוב לרע, ואף היא נתכוונה לשם שמים ולכן נענשה מחד וקיבלה שכר מאידך, אבל על כל פנים אין הקב"ה חפץ בזה הדרך, ולמדים אנו שצריך לשמוע לדברי הקב"ה בדיוק ולא להוסיף ולא לגרוע.

חזק וברוך

מתחזקים באחוה וזוכים לברכה

'חזק וברוך' הנו מדור חדש המארר נושאים אקטואליים הטעונים חיזוק, מדור הפתוח לרשות הרבים בו אתם הקוראים מוזמנים להעלות רעיונות לענינים הטעונים חיזוק ולימוד משותף.

הנושא הראשון שבו יעסוק המדור, נבחר והתברך ע"י מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, בענין חשוב שאין כמותו, המאחד בתוכו קבלת עול מלכות שמים וסגולת פתיחת שערי גן עדן.

זהו הנושא העיקרי שבו נעסוק בשבועות הקרובים, חיזוק ולימוד מאמרי חז"ל על הרושם הגדול של עניית אמן, הן בעניית אמן על הברכות והן בעניית אמן על הקדישים, שכאמור יש בהם ענין קבלת עול מלכות שמים, וסגולות רבות היקרות מזהב ופנינים: פתיחת שערי גן עדן, אריכות ימים, קיבול התפילות, הורדת שפע ממרומים ועוד.

עדות למלך

הגמרא במסכת שבת (דף קיט:) שואלת: "מאי אמן?"
"אמר רבי חנינא: א-ל מלך נאמן."

רש"י מבאר שכונת הגמרא היתה לשאול כיצד משתמעת קבלת עול מלכות שמים על ידי עניית אמן על כל ברכה וברכה? ועל כך משיבה הגמרא שהמילה 'אמן' יש בה את ראשי התיבות 'א-ל מלך נאמן', והיינו שעל ידי עניית אמן האדם מאמין ומעיד על בוראו, שהוא א-ל מלך נאמן.

ויש להוסיף על כך, שכיון שעניינה של ברכה הוא יראת שמים - כפי שדרשו חז"ל את ענין אמירת מאה ברכות מן הפסוק (דברים י. יב) "ועתה ישראל מה ה' א-להיך שואל מעמך כי אם ליראה", והיינו, שהזכרת שם שמים באמירת מאה ברכות מביאה ליראת שמים. נמצא אם כן, שאדם העונה אמן הרי הוא מסכים ומקבל על עצמו יראת שמים. ('נוטרי אמן').

דורון למלך

בזוהר הקדוש בפרשת עקב, נאמר שכשאדם עונה אמן - אזי הממונים שלמעלה פותחים את כל השערים, ומכריזים: 'זה האמן הוא הדורון ששלח פלוני לכבוד המלך'. וכן אמרו חז"ל במדרש (דברים רבה ז. א) כי אין גדול לפני הקב"ה יותר מאמן שישראל עונין.

השפעה מקרבת

אחד מתלמידיו של המשפיע המפורסם הרה"צ רבי אליהו ראטה זצ"ל מספר ('איש חסיד היה'): מיום שזכיתי להכיר את רבי אליהו זצ"ל - תמיד הוא היה מרבה לדבר, להוכיח, לזרז ולעורר על חשיבות אמירת ברכות הנהנין בקול.

פעם אחת כשהפליג בחשיבות המצוה, סיפר לנו על תוצאה טובה שבאה מכח הנהגה זו: היתה לו קביעות להיכנס בכל יום ל'קיוסק' מסויים, לשתות שם כוס משקה ולברך 'שהכל' בקול רם.

המוכר, שהיה אדם פשוט שלא זכה לשמור תורה ומצוות ושמע בכל יום את הברכה מפי הצדיק, עשה חשבון בנפשו - היות ויהודי כה חשוב מגיע לכאן בכל יום ומברך בקול, אין זה מן הראוי לעמוד כנגדו בגילוי ראש ולא לענות אמן, הוא השיג לעצמו כיפה, ומאז בכל יום שרבי אליהו בירך כסה הלה את ראשו וענה אחריו 'אמן'.

הדבר השפיע מאד על נפשו, ולא עברו ימים רבים עד ששב בתשובה שלימה.

הרי לנו, סיים רבי אליהו, שעל ידי אמירת ברכה בקול ועניית אמן אחריה ניתן לשנות ליהודי את כל מהלך חייו ולקרוב אותו להשם יתברך.

ודרך אגב, רגיל היה רבי אליהו לעורר תמיד בדרשותיו על חשיבות עניית אמן בכונה. באחת משיחותיו אלו אמר: עלינו לדעת את גודל חשיבות עניית אמן על הברכות, כי הרי ידוע ש'אמן' בגימטריה צ"א (כצירוף הגימטריה של שמות הו"ה ואדנות), וכשעונים אמן, נעשה היחוד הנפלא של קודשא בריך הוא ושכינתיה, שזהו תכלית הכל - לדעת שה' הוא האלקים.

מתורתו של אליהו הנביא זכור לטוב

זכור לטוב

ומנוסה.

בהזכרת שמו של אליהו הנביא, מתגלגלת הצלחה וישועה. כך מובא בספר 'סדר היום' של המזכיר שם אליהו נ"ב פעמים יצליח בלימודו, משום שבמגע ידו הכל מוצלח כמו שמצינו בכמה מקומות במקום שרוח קדושתו תופיע הצלחה גדולה וזכירה עצומה תבוא תצמא ואין שכחה.

על מקורו של הספר 'תנא דבי אליהו' מציינת הגמרא במסכת כתובות (דף קה:): שאליהו הנביא היה רגיל לבוא אצל רב ענן והיה מלמדו 'סדר דאליהו', ובעקבות מעשה שאירע בבית דינו של רב ענן חדל אליהו מלבוא אצלו. יש רב ענן בתענית וביקש רחמים ואז בא אליו אליהו ולימדו עד שגמר כל הסדר שקבע לו. וזהו שאמרו 'סדר דאליהו רבא', ו'סדר אליהו זוטא'.

בעידודו ובברכתו של מו"ר הגה"צ רבי דוד חנניה פינטו שליט"א, אנו מקדישים את המדור 'זכור לטוב' ללימוד שבועי מתוך ספרו של אליהו הנביא 'תנא דבי אליהו', לחיזוק המנהג הקדוש ללמוד בכל מוצאי שבת קודש מתורתו של אליהו, ולזכות את הרבים שהספר לא מצוי תחת ידם.

תנא דבי אליהו

ברוך המקום ברוך הוא שמכיר בראש מה שיהיה בסוף ומגיד מראשית אחרית מקדם אשר נעשה ויודע מה שנעשה ומה שעתיד לעשות וצופה לטובה ואינו צופה לרעה עשיר ושמח בחלקו ובחכמתו ובתבונתו ברא עולמו והכינו ואח"כ ברא בו אדם והשליכו לפניו והיה מדקדק עד סוף כל הדורות וצפה שתולדותיו מקציפות. אמר אם אני משמר לו חובות הראשונים אין העולם עומד. עלי להעביר ראשונות וכך עשה. ומנין תדע לך שהוא כך כשהיו ישראל במדבר סרחו במעשיהם עמד להעביר את כל אשר עשו שנאמר ויעבור ה' על פניו ויקרא (שמות ל"ד) אל תקרי ויעבור אלא ויעביר מלמד שהעביר כל רעתם מנגד פניו. תדע לך שהוא כך מרדכי בשעה שדברה עמו אסתר שלא כהוגן קצף עליה ואלו הן הדברים שדברה שלא כהוגן שאמרה ואני לא נקראתי לבא אל המלך וגו' השיב לה כי אם החרש תחרישי וגו' וכחשורה ודברה עמו כהוגן הודה לדבריה ואלו הן הדברים שדברה לו כהוגן לך

כנס את כל היהודים העביר כל דבריה שנאמר ויעבור מרדכי (אסתר ה) ואומר מי אל כמוך נושא עון ועובר על פשע (מיכה ז):

"גלמי ראו עיניך ועל ספרך כולם יכתבו" וגו' (תהילים קל"ט).

מה תלמוד לומר?

עתיד הקדוש ברוך הוא לישיב בבית המדרש הגדול שלו וצדיקים יושבים לפניו, ואומר להם בני דור פלוני כך עשה תורה וכך עשיתי עמו צדקה, ואדם פלוני כך עשה תורה וכך עשיתי עמו צדקה, אבל איני זוכר עונותיו ואינן עולין על לבי, שנאמר "אל תזכרו ראשונות" וגו' (ישעיה מ"ג), ואומר "ולא תזכרנה הראשונות" וגו' (שם ס"ה).

"ימים יוצרו ולא אחד בהם" (תהילים קל"ט), זה יום השבת לישראל.

כיצד?

אדם עושה מלאכה כל ששה ונח בשביעי, נתרצה עם בניו ועם בני ביתו. שוב אדם עושה מלאכה בפני אויביו כל ששה ימים ונח בשביעי, שוכח כל צער שהיה לו.

כך הוא מדתו של אדם יום טובה משכח יום רעה. יום רעה משכח יום טובה.

אמר להם הקדוש ברוך הוא לישראל: לא כתבת לך בתורתך "לא ימוש ספר התורה הזה מפניך" (יהושע א), אע"פ שאתם עושים מלאכה כל ששה ימים שבת יעשה כולו תורה. מכאן אמרו ישכים אדם וישנה בשבת וילך לבית הכנסת ולבית המדרש, ויקרא בתורה וישנה בנביאים ואח"כ ילך לביתו ויאכל וישתה לקיים מה שנאמר "לך אכול בשמחה לחמך ושתה בלב טוב יינך" (קהלת ט), לפי שאין לו מנוחה להקדוש ברוך הוא אלא עם עושי תורה בלבד, לפי שנאמר "ואת כל אלה ידי עשתה וגו' ואל זה אביט אל עני ונכה רוח וחרד על דברי" (ישעיה סו).

מכאן אמרו שיקרא אדם שיהא תפוס בידו, כדי שלא תשיגנו בושא וכלימה בשעה שאומרים לו עמוד וערוך מקרא שקרית וערוך משנה ששנית. וכך הוא מפורש בקבלה על ידי דוד מלך ישראל ה' בוקר תשמע קולי" וגו' (תהילים ה).

אנשי אמונה

אורחות חיים מתוך הספר "אנשי אמונה" לתולדות צדיקי משפחת פינטו זיע"א

הנס הבא שאירע לר' ישועה דרעי, שמע מפיו מו"ר שליט"א:

ר' ישועה חלה במחלת הסרטן. הוא דרש ברופאים, וללא הועיל. כל הטיפולים לא הביאו כל מזור ומרפא לישועתו.

כמי שמאמין בזכות הצדיקים וכוחם הגדול, הוא שם פעמיו לבית העלמין במוגאדור, שם שהה במשך עשרים ואחד יום ברציפות, יום אחרי יום ישב ליד הקבר, כשהוא מתפלל לרפואה שלימה בזכות הצדיק.

באחד הלילות חלם ר' ישועה, כי כ"ק רבי חיים זיע"א ואשתו הרבנית נגלים אליו, הם נתנו לו מים לשתות, וברכו אותו ברפואה שלימה.

כעבור מספר ימים הלך שוב לדרוש ברופאים, אולי ימצאו מזור למחלתו. והנה, כשערכו לו שוב בדיקות גילו שאין בגופו שום זכר למחלה הנוראה.

נס גדול היה כאן - אמרו הרופאים לר' ישועה - הסרטן נעלם כלא היה.

"כשמעתי את הסיפור המדהים הזה - סח לנו מו"ר שליט"א - התבוננתי שמאוד קשה היום למצוא אדם בזמנינו שהוא מסוגל ללכת לבית העלמין למשך תקופה ארוכה ולהתפלל שם יום יום, מתוך אמונה גדולה שהוא יתרפא בזכות הצדיק".

